

Ministerie van Klimaat en
Groene Groei

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2514 CV DEN HAAG

**Directie Financieel
Economische Zaken**

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000003952069570000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/kgg

Ons kenmerk

FEZ / 102289734

Bijlage(n)

3

Datum 28 november 2025

Betreft Afschrift van de aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer 'Incidentele
suppletoire begroting (ISB) KGG 2025 inzake Ternaard'

Geachte Voorzitter,

Hierbij ontvangt u een afschrift van de aanbiedingsbrief in het kader van de
incidentele suppletoire begroting (ISB) KGG 2025 inzake Ternaard, die ik op
28 november jl. aan de Tweede Kamer heb gestuurd.

Sophie Hermans
Minister van Klimaat en Groene Groei

Ministerie van Klimaat en
Groene Groei

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

**Directie Financieel
Economische Zaken**

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000003952069570000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/kgg

Ons kenmerk
FEZ / 102290394

Bijlage(n)
2

Datum 28 november 2025
Betreft Aanbiedingsbrief incidentele suppletoire begroting (ISB) KGG 2025
inzake Ternaard

Geachte Voorzitter,

Bijgevoegd ontvangt de Kamer een incidentele suppletoire begroting (ISB) van het ministerie van Klimaat en Groene Groei (XXIII) voor het jaar 2025.

In deze ISB wordt een budgetmutatie voorgesteld die betrekking heeft op een betaling aan de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) en Exxonmobil Producing Netherlands B.V. (EMPN) voor het afzien van de gaswinning bij Ternaard. In een aparte Kamerbrief wordt u nader geïnformeerd over het onderliggende besluit en de aanloop naar het besluit. Er is gekozen voor verwerking via een ISB omdat de behandeling van het alternatief – de tweede suppletoire begroting KGG – naar verwachting niet tijdig is.

De Staten-Generaal wordt verzocht deze ISB vóór 17 december a.s. te behandelen. Indien dit niet lukt, dan wordt een beroep gedaan op artikel 2.27, lid twee van de Comptabiliteitswet 2016. In deze brief licht ik toe waarom uitstel niet in het belang is van de Staat.

De Tweede Kamer heeft een motie aangenomen om geen vergunning af te geven voor gaswinning bij Ternaard. Er is geen wettelijke grond voor het weigeren van het winningsplan van de NAM en ook het niet nemen van een besluit is geen optie. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft al tweemaal geoordeeld dat het kabinet een besluit moet nemen op het winningsplan en daarvoor beide keren een termijn gesteld onder last van een dwangsom.¹ De laatste termijn is 1 januari 2025 verstreken.

Zoals eerder aan de Kamer is gemeld (Kamerstuk 32 849, nr.262) is het kabinet in overleg met NAM en EMPN getreden om tot een oplossing te komen waarbij mogelijkerwijs zou worden afgezien van gaswinning bij Ternaard. Die afspraak is nu gemaakt. In het akkoord, onder parlementair voorbehoud, met NAM en EMPN is vastgelegd dat zij definitief en onherroepelijk afzien van gaswinning en daarvoor een bedrag ontvangen van € 163 miljoen bruto inclusief btw.

¹ ABRvS 10 oktober 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4045, en ABRvS 31 januari 2024, ECLI:NL:RVS:2024:365.

Dekking is voorzien uit onderuitputting op de Rijksbegroting, wat met zich meebrengt dat de betaling nog dit kalenderjaar dient te geschieden. Het Kabinet wil dit momentum benutten en deze afspraak op zo kort mogelijk termijn uitvoeren, uit hoofde van betrouwbaar bestuur en gezien het risico van juridische procedures (zie in het kader hieronder). Spoedige uitvoering geeft de beste uitkomst gezien het maatschappelijk belang.

**Directie Financieel
Economische Zaken**

Ons kenmerk
FEZ / 102290394

Om te voorkomen dat de staat dan wel NAM en EMPN ter uitvoering van de vaststellingsovereenkomst een verplichting zijn aangegaan die niet of lastig is terug te draaien, is in de vaststellingsovereenkomst opgenomen dat zowel de betaling door de staat als het intrekken van het verzoek tot instemming van het winningsplan en de aanvraag om wijziging van de winningsvergunning via een notaris verlopen. Dit houdt in dat de staat het bedrag overmaakt op de derdenrekening van de notaris, en NAM en EMPN het verzoek tot instemming met het winningsplan en de aanvraag om wijziging van de winningsvergunning bij de notaris deponeren. Nadat de ISB tot wet is verheven, of een beroep wordt gedaan op CW 2.27 lid 2, ontvangt de notaris het bedrag (€ 163 miljoen). De notaris verstuurt vervolgens gelijktijdig het intrekkingverzoek en de aanvraag om wijziging van de winningsvergunning aan het kabinet. Indien de NAM en EMPN het intrekkingverzoek niet aanleveren bij de notaris retourneert zij het bedrag aan de staat. De vaststellingsovereenkomst geldt in dat geval als ontbonden.

Beleidskeuzes uitgelegd Onderbouwing doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (CW 3.1)	
1. Doel	Het doel wat wordt nagestreefd is dat wordt afgezien van gaswinning ten noorden van het dorp Ternaard. Dit gasveld ligt voor een groot deel onder de Waddenzee, UNESCO werelderfgoed. Het maatschappelijk draagvlak voor nieuwe gaswinning onder de Waddenzee ontbreekt, wat ook blijkt uit verschillende moties die de Tweede Kamer hierover met grote meerderheid heeft aangenomen.
2. Beleidsinstrument	Het beleidsinstrument dat hiervoor wordt ingezet is het betalen van een bedrag aan NAM en EMPN, zodat zij afstand doen van hun recht op winning in dat gebied.
3. A. Financiële gevolgen voor het Rijk B. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren	Het bedrag, een financieel gevolg voor de Rijksbegroting, is overeengekomen op € 163 miljoen bruto inclusief btw. Niet van toepassing.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Er is geen wettelijke grond om niet in te stemmen met het ingediende winningsplan van NAM. Bij het uitblijven van een overeenkomst ligt het in de lijn der verwachting dat NAM op korte termijn juridische stappen zet en via deze route een besluit over de vergunning afdwingt, dat gegeven de regelgeving die hierop van toepassing is enkel instemmend kan zijn. Dit is maatschappelijk onwenselijk. Met deze overeenkomst doen NAM en EMPN afstand van het recht op winning in het gebied. Als tegenprestatie wordt het verzoek tot instemming met het ingediende winningsplan door NAM ingetrokken en definitief afgezien van winning in het Ternaard gasveld.
5. Nagestreefde doelmatigheid	De inschatting van potentiële financiële baten van toekomstige gaswinning in Ternaard zijn als basis genomen om tot een doelmatig bedrag voor de beschikking over het gasveld, het beoogde effect, te komen. Bij de beoordeling van de

	doelmatigheid is rekening gehouden met het feit dat een deel van de bruto betaling via EBN en via belastingafdrachten van NAM en EMPN terug zouden vloeien naar de Staat.
6. Evaluatieparagraaf	Er is geen evaluatie voorzien.

Gegeven het budgetrecht van de Staten-Generaal moet de ISB geautoriseerd worden, voordat kan worden gestart met het hierboven beschreven nieuwe beleid. In deze brief heb ik gemotiveerd waarom uitstel niet in het belang van het Rijk is. Indien autorisatie van de ISB niet vóór 17 december a.s. is voorzien, dan wordt de Kamer conform CW 2.27 lid 2 verzocht om zijn onverwijld oordeel of de Kamer zich deugdelijk geïnformeerd acht. Tevens conform CW 2.27 lid 2 wordt deze brief in afschrift ook naar de Eerste Kamer gestuurd.

Sophie Hermans
Minister van Klimaat en Groene Groei

**Directie Financieel
Economische Zaken**

Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei

Auteur

[Redacted signature block]

Datum

25 november 2025

Kenmerk

FEZ / 102293628

Kopie aan

Bijlage(n)

-ISB 2025 KGG (VvW en MvT)
-Aanbiedingsbrief TK
-Afschrift EK

nota

TER BESLISSING

Advies en ondertekening incidentele suppletoire
begroting (ISB) KGG 2025, aanbiedingsbrief TK en
afschrift EK

Parafenroute

[Redacted routing slip with multiple lines and boxes]

Aanleiding

Bijgevoegde incidentele suppletoire begroting (ISB) 2025 van KGG bevat de budgettaire verwerking van de Ternaardafpraak.

Volgens de huidige planning worden de stukken op vrijdag 28 november, net voorafgaand aan de verzending van de Najaarsnota en 2^e suppletoire begroting KGG, verstuurd naar de Tweede Kamer.

Geadviseerd besluit

U kunt instemmen met de stukken en deze fysiek ondertekenen:

- o bijgevoegde ISB 2025 KGG (met blauwe pen op blz. 2 van de MvT);
- o de aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer op blz. 3;
- o het afschrift aan de Eerste Kamer.

Toelichting

- In deze ISB wordt een budgetmutatie voorgesteld die betrekking heeft op een betaling aan NAM en Exxonmobil Producing Netherlands B.V. (EMPN) voor het afzien van de gaswinning in Ternaard. Deze vindt plaats op artikel 31: een doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering.
- In het akkoord met NAM en EMPN is vastgelegd dat zij definitief en onherroepelijk afzien van gaswinning en daarvoor een bedrag ontvangen van € 163 mln. bruto inclusief btw. Dekking is voorzien uit onderuitputting op de Rijksbegroting, wat met zich meebrengt dat de betaling nog dit kalenderjaar dient te geschieden.
- Er is gekozen voor verwerking via een ISB omdat de behandeling door het parlement van het alternatief – de tweede suppletoire begroting – naar verwachting niet tijdig is.
- U bent eerder geïnformeerd over de werkwijze met betaling via de derdenrekening van de notaris. De betaling door de Staat op de derdenrekening van de notaris wordt waarschijnlijk als onrechtmatig aangemerkt, omdat de financiële administratie geen voorwaardelijke betalingen kent en deze plaatsvindt voorafgaand aan parlementaire

Ontvangen BBR

goedkeuring. De betaling aan de NAM en EMPN is echter wel onder voorwaarde van parlementaire goedkeuring, zoals hierboven geschetst. Gegeven de complexiteit van de afspraken borgt deze werkwijze de wederkerigheid van de overeenkomst en respecteert deze het budgetrecht van de Staten-Generaal.

- Gelijktijdig bij aanlevering van de ISB aan de Tweede Kamer wordt er een Kamerbrief verzonden die ingaat op de inhoudelijke achtergrond bij de Ternaardafpraak, die eerder met u is gedeeld, evenals een afschrift van de aanbestedingsbrief gestuurd naar de Eerste Kamer om hen erover te informeren dat de ISB is ingediend.